

EEN RECEPT VOOR SUCCES?

Samenwerken aan een doorlopende leerroute voor horeca, bakkerij & recreatie-onderwijs

In Assen werken het Dr. Nassau College Penta (vo) en het Drenthe College (mbo) samen om het onderwijs voor het profiel HBR (Horeca, Bakkerij en Recreatie) en de opleiding Horeca programmatisch steeds beter in elkaar te vervlechten en toe te werken naar doorlopende leerroutes mbo niveau 2 en 3. Welke ingrediënten zijn nodig bij het gezamenlijk ontwikkelen van een doorlopende leerroute? Een groeps gesprek met Johan Boerhof (docent horeca Dr. Nassau College Penta), Geert Jan Siebring (docent horeca Drenthe College), Huubs Hubbeling (projectleider Dr. Nassau College Penta), Karin Stoffers (projectleider Drenthe College) en Ria Zwart (onderwijskundige Medemogelijk).

Voortbouwen op een bestaande samenwerking

In Drenthe bestond al een lange geschiedenis van samenwerking tussen de twee scholen. “De locaties liggen dicht bij elkaar, dat helpt enorm. Jongeren van leerjaar 2 gingen op excursie naar het Drenthe College en eens per week draaiden er groepjes vmbo-jongeren mee op het Drenthe College,” vertelt Johan Boerhof. Lange tijd bleef de samenwerking bij deze praktische uitwisseling: van verdere verdieping of uitbreiding van de samenwerking was nog geen sprake. “Toen we besloten aan de slag te willen met een verdergaande samenwerking en toe te werken naar een doorlopende leerroute, zijn we gaan inzetten op het afstemmen van onderwijsmethoden, versterken van LOB, en zijn we de samenwerking gaan formaliseren. Dankzij die eerdere ervaringen kenden we elkaar en was er goed onderling contact en vertrouwen,” vult Geert Jan Siebring aan.

Urgentie vanuit jongeren én momentum benutten

Karin Stoffers: “We kregen al een tijdje signalen van eerstejaars mbo’ers die zeiden: ‘Deze stof hebben we vorig jaar al gehad’. Daar motiveer je ze dan niet mee. Docenten zijn elkaar toen gaan opzoeken en zijn lesstof en programma’s naast elkaar gaan leggen en elkaars lesmateriaal gaan lezen. De mbo-docenten waren verbaasd wat er al gebeurt op het vmbo – en vice versa. Het bleek dus mogelijk om herhaling eruit te halen.” Hierdoor hebben jongeren de mogelijkheid om te versnellen, maar dat hoeft niet per se: een efficiënter ingericht programma biedt ook de kans om jongeren op een hoger niveau uit te laten stromen, te verbreden of te verdiepen, en hen zo beter op de arbeidsmarkt voor te bereiden.

“Wat hielp om momentum te creëren was de oproep vanuit overheid om nog meer te investeren in samenwerking en doorlopende leerroutes,” vult Huubs Hubbeling aan. “Vanuit het programma Sterk Beroepsonderwijs kwam het initiatief voor leerlabs, daar konden wij mooi bij aansluiten. Het Dr. Nassau College Penta biedt 5

profielen aan: Produceren, Installeren & Energie; Bouwen, Wonen & Interieur; Zorg & Welzijn; Economie & Ondernemen; en Horeca, Bakkerij en Recreatie. Omdat we vanuit Sterk Techniekonderwijs al flink aan de slag waren met de technische profielen, besloten we om de ontwikkelingen rondom HBR verstevigd op te pakken.”

De ambitie is om in september 2023 te starten met doorlopende leerroutes van vmbo basisberoepsgerichte leerweg (bb) naar mbo niveau 2 (Kok en Gastheer/-vrouw); en doorlopende leerroutes van vmbo kaderberoepsgerichte leerweg (kb) naar mbo niveau 3 (zelfstandig werkend Kok en Gastheer/-vrouw). Een ambitieus plan, zeker na een flinke periode van COVID-19, waarin het bieden van de praktijklessen, stages en samenwerking met het bedrijfsleven in de horeca-branche op zijn zachts gezegd een uitdaging was. Van de initiële meerwaarde van versnellen voor de jongere, werd het accent dan ook verlegd naar inhalen, verbreden en verdiepen binnen het onderwijsprogramma.

Johan Boerhof
Drenthe College

Geert Jan Siebring
Dr. Nassau College

Dr. Nassau College

Drenthe College

De vruchten van de samenwerking plukken

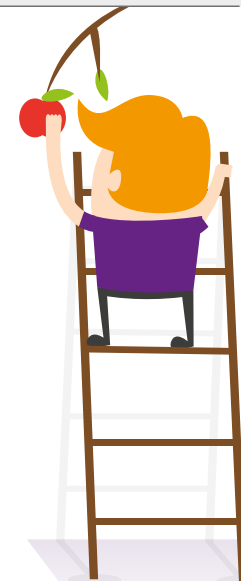
Geert Jan Siebring: "Wat heel prettig is, is dat we gebruik kunnen maken van elkaars faciliteiten. Wij hebben hier op het mbo geen bakkerij, het Dr. Nassau College Penta wel. Wij hebben dan weer een grote keuken. Zo kunnen we gebruik maken van elkaars ruimte en faciliteiten". Daarnaast biedt het onderlinge contact tussen jongeren in het vmbo en mbo allerlei kansen. Zo oefenen mbo'ers hun leidinggevende skills op het vmbo, door vmbo'ers die een high tea uitserveren te begeleiden.

Een mooie bijkomstigheid is dat jongeren het gebouw en de docenten al kennen. "Wij zijn dan niet meer 'die grote school': de overstap wordt meer geleidelijk en soepeler. En dat geldt ook andersom, docenten kennen de jongeren ook al," aldus Geert Jan.

Stimuleren en faciliteren zodat docenten zich op de inhoud kunnen storten

Beide scholen hebben belang bij de samenwerking. Assen bevindt zich in een krimpregio en beide scholen hebben er baat bij om jongeren in de regio te houden. Tegelijkertijd wordt geprobeerd om zaken als belangen zo ver mogelijk weg te houden van docenten, zodat zij vooral praktisch met elkaar aan de slag kunnen. "Ria is de schakel naar de hogere lagen in de organisatie. Zij is de verbinding tussen de verschillende onderdelen en zorgt ervoor dat wij ons helemaal kunnen richten op de praktische kant," vertelt Johan.

Ook Huubs Hubbeling en Karin Stoffers hebben als projectleiders een belangrijke rol in het betrekken van het bestuur, zorgen voor commitment en borging, het vrijmaken en faciliteren van de juiste mensen en het organiseren en geven van mandaat. Huubs: "Het helpt enorm als je mensen vrijmaakt die een rol als de onze kunnen vervullen. Leidinggevend in teams zijn bezig om alles draaiende te houden, zeker in de afgelopen periode met COVID-19. Karin en ik hebben de opdracht én de uren gekregen om de samenwerking te faciliteren en stimuleren, en zowel naar boven als naar beneden prikkers te kunnen uitdelen."

De samenwerking organiseren

Ook al zitten de locaties dicht bij elkaar, het contact en de samenwerking moeten wel georganiseerd worden. Eens per maand stemt de kerngroep met elkaar af. Deze kerngroep bestaat uit één docent van het Dr. Nassau College Penta, twee docenten van het Drenthe College en Ria Zwart, die als onderwijskundige de samenwerking op docentniveau procesmatig begeleidt. Zij legt de afspraken en plannen vast, houdt het grotere plaatje in het oog en fungeert als doorgeefluik naar Karin en Huubs. Ria: “Een simpele spelregel die in de samenwerking goed helpt, is bijvoorbeeld: niet meer afsluiten zonder vervolgspraak.”

Heel bewust is ervoor gekozen de samenwerking vanaf de werkvloer met elkaar op te bouwen. Karin en Huubs blijven relatief op afstand en sluiten bijvoorbeeld niet bij de kerngroep aan, maar wanneer er zaken afgestemd moeten worden op managementniveau, komen zij in actie.

“Gewoon gaan!”

Wat het belangrijkste ingrediënt is? Geert Jan: “Gewoon aan de slag gaan met elkaar! Het hoeft niet te moeilijk te zijn, de doorlopende leerroute hoeft niet het vertrekpunt te zijn.

Ga met elkaar in gesprek: hoe kunnen we overlap in lesstof voorkomen en de overgang voor jongeren soepeler maken? Waar zitten win-wins als het gaat om onderwijsfaciliteiten of stageplekken en leerbedrijven?” Jan Boerhof benadrukt dat je als docent zelf de ruimte moet pakken om te innoveren en te experimenteren. “We mogen uitproberen. We zoeken het zelf uit en doen het gewoon. Als je het niet probeert, dan weet je het niet. Wat is het ergste wat er mis kan gaan? Dat je een week minder sterke lessen hebt. Nou, dan kijk je wat er beter kan en pas je dat aan. Die vrijheid krijg je niet als opdracht mee, daar moet je echt zelf voor kiezen. Als je die vrijheid neemt, blijkt er veel mogelijk.” Ria Zwart: “Onze insteek is ‘go with the flow’: wat er in de samenwerking kan, zoeken de docenten met elkaar uit.”

Ook als nog niet alles is uitgedacht, kun je al met elkaar aan de slag. Jan Boerhof: “Je kunt ook niet alles van tevoren uitdenken. Gaandeweg zoek je dingen uit en los je vraagstukken op. Uitdagingen voor de toekomst zijn bijvoorbeeld hoe we administratieve systemen goed op elkaar kunnen laten aansluiten, hoe we roosters synchroon kunnen laten lopen, in hoeverre het mogelijk is dat een jongere

in de eerste twee jaar van de doorlopende leerroute al een proeve afneemt, zonder daar ingeschreven te staan, en hoe we omgaan met jongeren die de versnelde leerroute misschien niet gaan trekken, ook door de mogelijke achterstanden die zijn opgelopen door Corona.” Ria Zwart kan dat lijstje nog wel wat uitbreiden: “Ook willen we de mogelijke teambevoegdheden nader uitwerken, de afspraken formeel vastleggen in een samenwerkingsovereenkomst, moeten we de leerroute aanmelden bij DUO, en meer van dat soort zaken. Maar dat soort organisatorische en administratieve zaken proberen we zoveel mogelijk weg te houden bij de docenten.”

Noot: ten tijde van dit interview was de tweede lockdown nog van kracht. Nadat de horeca weer geopend werd, ontstond er een nieuwe situatie, waarbij de arbeidsmarktkrapte in deze branche weer volop voelbaar werd en voor andere uitdagingen zorgde voor bedrijven en scholen.